

Секція: 6 Земельне право; аграрне право; екологічне право; природоресурсне право.

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ОБІГУ ДЕРЕВИНИ В УКРАЇНІ

Петрова Н.О.

старший викладач кафедри міжнародних відносин,
Сумський національний аграрний університет

Нежевело В.В.

старший викладач кафедри приватного та соціального права,
Сумський національний аграрний університет

Шевченко К.В.

студентка 1 ст курсу юридичного факультету,
Сумський національний аграрний університет

Особливої актуальності на сьогодні набуває питання імплементації Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом (далі – ЄС), Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони з різних сфер суспільного життя, зокрема, й у сфері покращення правозастосування та управління в лісовій галузі та торгівлі легальною і сталою лісовою продукцією [8]. Обіг деревини в Україні повинен здійснюватися усіма лісокористувачами на засадах відкритості і прозорості, що є актуальним, насамперед, в умовах розвитку інформаційного суспільства.

Так, усі ліси на території України, становлять лісовий фонд України і перебувають під охороною держави [3]. Одним з важливих напрямків в охороні лісів державою є прийняття нормативно-правових актів, які б регламентували порядок вирубки лісів та порядок обліку обігу деревини, забезпечували процес спостереження за рухом деревини від моменту заготівлі до моменту продажу, що унеможливило б корупційні схеми, що пов'язані з незаконними вирубками та реалізацією незаконно добутої деревини.

Адже на сьогодні, незаконні вирубки лісів, обсяг яких щороку збільшується за даними Державного агентства лісових ресурсів [4; 7], завдають значної шкоди як екології, так і економіці держави, а часто саме існування тіньового ринку, що полягає у можливості реалізації незаконно добутої сировини, спонукає до вчинення порушень законодавства в сфері обігу деревини. Запобігти даній проблемі можна за рахунок впровадження та обов'язкового ведення електронного обліку деревини всіма постійними лісокористувачами.

Зарубіжний досвід електронного обліку деревини вказує на постійний тотальний контроль держави за походженням деревини. Так, у ЄС діє Регламент № 995/2010, яким забороняється розміщення нелегальних джерел виробів з деревини на європейському ринку. Зокрема, в ЄС забороняється розміщення незаконно заготовленої деревини та продуктів, отриманих з незаконно заготовленої деревини. Від осіб, які займаються виробництвом деревини, вимагається ведення обов'язкового електронного обліку обігу деревини, що забезпечує базову простежуваність ланцюгів постачання [1].

У США функціонує Закон щодо жорсткого контролю за обігом деревини - Lacey (Лейсі), суть якого полягає в забороні на торгівлю рослинами або їх частинами, включаючи деревину і деревну продукцію, що мають нелегальне походження з будь-якого штату США або іншої країни [2].

Таким чином, зарубіжні країни ретельно контролюють процес обігу деревини шляхом електронної фіксації усього шляху руху деревини, що значно знижує ризик такого незаконного обігу.

Прийняття необхідного законодавства в Україні дало б можливість відслідковувати інформацію щодо кожного зрубаного дерева: звідки і на яких підставах воно зрубане, з якою метою. На сьогодні вкотре проходить погодження черговий Проект Постанови Кабінету Міністрів України Про затвердження Положення про єдину державну систему електронного обліку деревини [5], найшвидше прийняття якого повинно стати реалізаційним етапом вже схваленої у 2009 році Концепції створення єдиної державної системи

електронного обліку деревини № 1090-р [6]. Це дало б змогу здійснити облік усіх операцій, які проводяться з деревиною в процесі лісогосподарської діяльності у Єдиній державній Системі електронного обліку деревини та не допустити їх тіньового обігу.

Таким чином, прийняття законодавства у сфері електронного обліку обігу деревини, фіксації в ній достовірної, повної інформації щодо усіх етапів руху деревини, є важливим кроком до подолання корупції, нелегального обігу деревини та зменшення правопорушень у даній сфері. Такі заходи дадуть змогу зберегти ліс, як національне багатство, а також створять можливість забезпечення екологічної та економічної безпеки держави.

Література:

1. E.U. Timber Regulation. Forest Legality Initiative. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.forestlegality.org/policy/eu-timber-regulation>
2. U.S. Lacey Act. The Forest Legality Initiative. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.forestlegality.org/policy/us-lacey-act>
3. Лісовий кодекс України: Закон України № 3852-XII від 21 січня 1994 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3852-12/para10#n10>
4. Охорона лісу від незаконних рубок. Динаміка незаконних рубок в лісах Держлісагентства. – Державне агентство лісових ресурсів України: Офіційний сайт. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dklg.kmu.gov.ua/forest/control/uk/publish/article?art_id=118945&cat_id=118944
5. Про затвердження Положення про єдину державну систему електронного обліку деревини: Проект Постанови Кабінету Міністрів України. – Державне агентство лісових ресурсів України: Офіційний сайт. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dklg.kmu.gov.ua/forest/control/uk/publish/article?art_id=172584&cat_id=104547

6. Про схвалення Концепції створення єдиної державної системи електронного обліку деревини: Розпорядження Кабінету Міністрів України. N 1090-р від 16 вересня 2009 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1090-2009-%D1%80>

7. Публічний звіт Державного агентства лісових ресурсів України за 2016 рік: Державне агентство лісових ресурсів України. Офіційний сайт. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dklg.kmu.gov.ua/forest/control/uk/archive/docview?typeId=177276>

8. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/984_011